

СХВАЛЕНО

педагогічною радою гімназії
Протокол №3 від 14.01.2020 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом директора гімназії №71
від 16.01.2020 р. №12

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність учасників освітнього процесу
Запорізької гімназії №71
Запорізької міської ради Запорізької області

I. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність Запорізької гімназії №71 Запорізької міської ради Запорізької області (далі-Положення) є внутрішнім підзаконним нормативним актом, який спрямований на забезпечення якісних освітніх послуг наданих здобувачам освіти, додержання моральних, правових, етичних норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу гімназії.

1.2. Положення розроблено на основі Конституції України, Конвенції ООН «Про права дитини», законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про запобігання корупції», «Про авторські та суміжні права», згідно рекомендацій Державної служби якості освіти України «Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти», Статуту Запорізької гімназії № 71 та правил внутрішнього розпорядку, інших нормативно-правових актів чинного законодавства України

II. Поняття та принципи академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, попередження порушень освітнього процесу (ст.42 п.1 Закону України «Про освіту»).

2.2.Для забезпечення академічної доброчесності в гімназії необхідно дотримуватися наступних принципів:

- *демократизм
- *законність
- *верховенство права
- *соціальна справедливість
- *пріоритет прав і свобод людини і громадянина
- *гарантування прав і свобод
- *рівноправність
- *науковість
- *професіоналізм та компетентність
- *партнерство та взаємодопомога
- *повага та взаємна довіра
- *відкритість і прозорість
- *відповідальність за порушення академічної доброчесності

III. Порушення академічної доброчесності

3.1. Порушеннями академічної доброчесності згідно ст.42 п. 4 Закону України «Про освіту» вважається:

- **Академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.
- **Самоплагіат** - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових.
- **Фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.
- **Фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.
- **Списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.
- **Обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.
- **Хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.
- **Необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.
- **Надання допомоги чи створення перешкод** – надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання.
- **Вплив на педагогічного працівника** – вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

IV. Етика та академічна доброчесність

Учасники освітнього процесу: здобувачі освіти, педагогічні працівники, батьки здобувачів освіти, фізичні особи, які провадять освітню діяльність.(ст. 52 Закону України «Про освіту»).

Етика та академічна доброчесність забезпечуються:

4.1. Учасниками освітнього процесу шляхом:

- дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції, законів України;
- утвердження позитивного іміджу гімназії, примноження її традицій;
- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- запобігання корупції, хабарництву;
- збереження, поліпшення та раціонального використання навчально-матеріальної бази гімназії;

- дотримання спеціальних законів за порушення академічної доброчесності та даного Положення, зокрема, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм про авторські права;
- надання правдивої інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності;
- невідворотності відповідальності з підстав та в порядку, визначених відповідно Законом України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та іншими спеціальними законами.

4.2. Здобувачами освіти шляхом:

- самостійного виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використання методики досліджень і джерел інформації;
- особистою присутністю на всіх заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами.

4.3. Педагогічними працівниками шляхом:

- надання якісних освітніх послуг з використанням в практичній професійній діяльності інноваційних здобутків в галузі освіти;
- об'єктивного і неупередженого оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- інформування здобувачів освіти про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності за її порушення;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використання методики досліджень і джерела інформації;

4.4. Батьками здобувачів освіти шляхом(ст.55 п.3 Закону України «Про освіту») :

- сприяння виконанню дитиною освітньої програми та досягнення дитиною передбачених нею результатів навчання;
- виховання поваги до гідності, прав, свобод і законних інтересів дітей та інших учасників освітнього процесу;
- формування у дитини культури діалогу, культури життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- забезпечення дбання про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяння розвитку її здібностей, формування навичок здорового способу життя;
- настанов і особистого прикладу утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності та працелюбства;

- виховання у дитини поваги до гідності , прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідального ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
- формування у дитини усвідомлення щодо необхідності додержуватися Конституції України та законів України;
- виховання у дитини поваги до державної мови та державних символів України;
- формування усвідомлення дитиною щодо необхідності дотримання установчих документів, правил внутрішнього розпорядку навчального закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за наявності).

V. Заходи з попередження, виявлення та встановлення фактів порушення етики та академічної доброчесності

5.1. Всі працівники гімназії знайомляться із даним Положенням під особистий підпис.

5.2. Положення доводиться до учнів, педагогічних працівників , батьківської громадськості та інших учасників освітнього процесу, оприлюднюється на сайті гімназії.

5.3.Адміністрація гімназії:

5.3.1. Забезпечує попередження порушень академічної доброчесності шляхом практикумів, консультацій та інших колективних та індивідуальних форм навчання з педагогічними працівниками щодо створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій, на конкурси різного рівня;

5.3.2. Використовує у своїй діяльності рецензування робіт на конкурси різного рівня, на присвоєння педагогічного звання та рекомендує вчителям сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

5.4.Педагогічні працівники:

5.4.1. Педагогічні працівники, в процесі своєї освітньої діяльності, дотримуються академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу із здобувачами освіти та їх батьками щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності.

VI. Види відповідальності за порушення академічної доброчесності

6.1.За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

*відмова у присудженні чи присвоєнні вченого звання;

*відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

*позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;

6.2. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

*повторне проходження оцінювання;

*повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

*позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання;

6.3. Види академічної відповідальності за конкретне порушення академічної доброчесності визначають спеціальні закони та Статут гімназії:

<i>Порушення академічної доброчесності</i>	<i>Суб'єкти порушення</i>	<i>Обставини та умови порушення академічної доброчесності</i>	<i>Наслідки і форма відповідальності</i>	<i>Орган / посадова особа, який приймає рішення про призначення виду відповідальності</i>
Списування	Здобувачі освіти	— самостійні роботи; — контрольні роботи; — контрольні зрізи знань; — річне оцінювання (для екстернів) — моніторинги якості знань	Повторне письмове проходження оцінювання Термін- 1 тиждень або повторно проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми	Учителі-предметники
		— ДПА — річне оцінювання (для екстернів)	Повторне проходження оцінювання за графіком проведення ДПА у закладі Не зарахування результатів	Атестаційна комісія
		-І етап(шкільний) Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів; Вплив на педагогічного працівника у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.	Робота учасника анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування учасник не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах	Оргкомітет, журі
Необ'єктивне оцінювання	Педагогічні працівники	Свідоме завищення або заниження оцінки	Педагогічному працівнику	Адміністрація закладу,

<p>результатів навчання здобувачів</p> <p>Надання допомоги чи створення перешкод</p>		<p>результатів навчання</p> <ul style="list-style-type: none"> - усні відповіді; - домашні роботи; - контрольні роботи; - лабораторні та практичні роботи; - ДПА; - тематичне оцінювання; — моніторинги; - олімпіадні та конкурсні роботи <p>Надання допомоги чи створення перешкод здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/ або процедурами проходження такого оцінювання</p>	<p>рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічних звань</p>	<p>атестаційні комісії усіх рівнів</p>
<p>Обман:</p> <p>Фальсифікація</p> <p>Фабрикація</p> <p>Плагіат</p>	<p>Педагогічні працівники як автори</p>	<p>Навчально-методичні освітні продукти, створені педагогічними працівниками:</p> <ul style="list-style-type: none"> - методичні рекомендації; - навчальний посібник; - навчально-методичний посібник - наочний посібник; - практичний посібник; - навчальний наочний посібник; - збірка; - методична збірка - методичний вісник; - стаття; - методична розробка 	<p>У випадку встановлення порушень такого порядку:</p> <p>А) спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих розробок, ідей, синтезу або компіляції чужих джерел, використання Інтернету без посилань, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного</p>	<p>Педагогічна та методичні ради закладу, науково-методична рада методичного кабінету, атестаційні комісії (закладу освіти, міська)</p>

			педагогічного звання, кваліфікаційної категорії Б) в разі встановлення в атестаційний період фактів списування здобувачами під час контрольних зрізів знань, фальсифікації результатів власної педагогічної діяльності позбавлення педагогічного працівника кваліфікаційної категорії	
Порушення морально-етичних норм поведінки	Учасники освітнього процесу	Конфлікти через: — відсутність поваги до гідності учасників освітнього процесу; — вживання ненормативної лексики у спілкуванні з однокласниками; — погрози, переслідування через надання та поширення неправдивої інформації у різних формах спілкування (соціальні мережі); порушення правил поведінки під час освітнього процесу (уроки, перерви, позакласні заходи)	У випадку встановлення причин порушення морально-етичних норм поведінки рекомендується : — провести бесіди з метою усунення конфлікту; — звернутись з клопотанням про можливість притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності	Комісія з питань академічної доброчесності та етики

VII. Порядок реагування закладу освіти на можливі факти порушення академічної доброчесності:

Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається адміністрацією гімназії з урахуванням вимог Закону України «Про освіту» та спеціальних законів.

7.1.Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- *ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- * особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- *знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- *оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

VIII. Комісія з питань академічної доброчесності :

- 8.1. Комісія – незалежний орган для розгляду питань, пов'язаних із порушенням Положення щодо взаємного дотримання усіма учасниками освітнього процесу академічної доброчесності.
- 8.2. До складу Комісії входять представники педагогічного колективу, батьківської громадськості (за згодою), представник учнівського самоврядування гімназії. Персональний склад Комісії затверджується рішенням педагогічної ради та вводиться в дію наказом директора. Термін повноважень Комісії – один навчальний рік.
- 8.3. Комісія розглядає питання порушення правових норм цього Положення за потребою або за заявою учасників освітнього процесу.
- 8.4. Комісія в разі встановлення фактів порушення академічної доброчесності надає рекомендації щодо обрання форми відповідальності з урахуванням індивідуальних результатів освітньої діяльності учасника освітнього процесу. Рішення комісії оформлюється протоколом.
- 8.5. Комісія звітує про свою роботу один раз на рік перед педагогічною радою.

IX. Прикінцеві положення

- 9.1. Положення ухвалюється педагогічною радою гімназії більшістю голосів і набирає чинності з моменту схвалення.
- 9.2. Учасники освітнього процесу мають знати про дію Положення про академічну доброчесність. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням неетичної поведінки або невиконання норм академічної доброчесності. Гімназія забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.
- 9.3. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь-яким учасником освітнього процесу за поданням до педагогічної ради гімназії та вводяться в дію наказом директора гімназії.